

100228 Introducció a la lingüística

Curs 2015-2016

Grup 1 - Primer semestre - 6 crèdits

<http://liceu.uab.cat/~joaquim/Linguistica.html>

1 Objectius

L'objectiu de l'assignatura és que l'estudiant assoleixi una formació bàsica en lingüística que inclogui les característiques generals del llenguatge, els principals conceptes referents a l'estructura del llenguatge i els aspectes més significatius del seu ús.

2 Programa

1.- La naturalesa del llenguatge

La diversitat i la universalitat del llenguatge. "Lingüística popular" i ciències del llenguatge: els prejudicis lingüístics. La comunicació lingüística. Les funcions del llenguatge.

El llenguatge com a sistema de signes. El signe lingüístic. La doble articulació del llenguatge. Nivells i operacions de l'anàlisi lingüística.

L'aspecte biològic del llenguatge. L'origen del llenguatge. L'adquisició del llenguatge.

Els criteris de classificació de les llengües. Les famílies lingüístiques. Tipologia lingüística i universals lingüístics.

2.- L'estructura fonètica

Llengua oral i llengua escrita. Sistemes de representació gràfica de la llengua. Les relacions entre sons i grafies. La transcripció fonètica. Els elements segmentals. Els elements suprasegmentals.

3.- L'estructura fonològica

Les unitats de l'anàlisi fonològica. Fonema i al·lòfon. Trets distintius i classes naturals. L'estructura de la síl·laba. Els processos fonològics.

4.- L'estructura morfològica

Les unitats de l'anàlisi morfològica. Paraula, morfema, morf i al·lomorf. Els processos morfològics. Tipologia morfològica.

5.- L'estructura sintàctica

Gramaticalitat, acceptabilitat i correcció. Gramàtica descriptiva i gramàtica normativa. Les unitats de l'anàlisi sintàctica. L'estructura sintàctica com a estructura jeràrquica. Categories gramaticals, categories lèxiques i categories funcionals. Les funcions sintàctiques. Tipologia sintàctica.

6.- L'estructura semàntica

El significat lèxic. Relacions de sentit entre unitats lèxiques. L'estructuració del lèxic. Lèxic, lexicó, diccionari i terminologia. El significat i la interpretació dels enunciats. Tipus de significat. Els trets semàntics. La composicionalitat del significat. Les relacions de significat en l'oració. El significat en el discurs.

7.- La variació i el canvi lingüístics

La variació lingüística. Variació en la comunitat lingüística: llengua i dialecte. Territori i variació dialectal. Grup social i variació sociolectal. Context i variació situacional.

La llengua i la societat: la noció de comunitat lingüística. El contacte de llengües. Multilingüisme, bilingüisme i diglòssia. L'alternança de llengües i el canvi de codi. Pidgins i criolls.

L'evolució de les llengües: el canvi lingüístic. Tipus de canvi lingüístic. La variació com a origen del canvi. L'estudi del canvi en curs.

3 Bibliografia bàsica

Per a la preparació del programa de l'assignatura (apartat 2) es recomana que els estudiants seleccionin i utilitzin regularment com a bibliografia bàsica un dels manuals que s'indiquen a continuació. Durant el curs s'aniran publicant bibliografies específiques per a cada tema a la web de l'assignatura.

3.1 Manuals recomanats

Akmajian, A., Demers, R. A., Farmer, A. K., i Harnish, R. M. (2010). *Linguistics: An introduction to language and communication* (6th ed.). Cambridge, MA: The MIT Press.

Traducció castellana de la primera edició: Akmajian, A., Demers, R. A., i Harnish, R. M. (1984). *Lingüística: Una introducció al llenguatge y a la comunicació*. (Trad de V. Demonte i M. Mora). Madrid: Alianza.

Escandell, M. V., Marrero, V., Casado, C., Gutiérrez Rodríguez, E., i Ruiz-Va, P. (2009). *El lenguaje humano*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces.

Escandell, M. V., Marrero, V., Casado, C., Gutiérrez, E., i Polo, N. (2010). *Invitación a la lingüística*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces.

Fasold, R. W. i Connor-Linton, J. (Ed.). (2014). *An introduction to language and linguistics* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.

Finegan, E. (2015). *Language: Its structure and use* (7th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.

Fromkin, V., Rodman, R., i Hyams, N. (2014). *An introduction to language* (10th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.

O'Grady, W., Archibald, J., Aronoff, M., i Rees-Miller, J. (2010). *Contemporary linguistics. An introduction* (6th ed.). Boston, MA: Bedford / St Martin's.

Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H., i Spencer, A. (2009). *Linguistics: An introduction* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.

Traducció castellana de la primera edició: Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H., i Spencer, A. (2000). *Introducción a la lingüística*. (Trad. de N. Bel). Cambridge: Cambridge University Press.

4 Avaluació

4.1 Avaluació continuada

La qualificació de l'avaluació continuada s'obtindrà a partir de la mitjana de tres proves parcials; la puntuació de cada prova equival, per tant, a un terç de la qualificació final. Aquestes tres proves constitueixen l'únic element considerat en l'avaluació de l'assignatura.

La primera prova parcial serà sobre els temes 1 i 2 del programa, la segona sobre els temes 3, 4 i 5 i la tercera sobre els temes 6 i 7.

- Primera prova parcial (temes 1 i 2): dimecres 28 d'octubre de 2015.
- Segona prova parcial (temes 3, 4 i 5): dilluns 30 de novembre de 2015.
- Tercera prova parcial (temes 6 i 7): dimecres 13 de gener de 2016.

El fet de no presentar-se a alguna d'aquestes proves implicarà una puntuació de 0 (zero) en la prova corresponent. Els estudiants que es presentin únicament a una prova tindran la qualificació de "No avaluable". En el cas dels estudiants que es presentin a més d'una prova, la qualificació s'obtindrà sumant la puntuació obtinguda a cada prova i dividint-la per tres.

Els estudiants que s'hagin presentat a més d'una prova i que hagin obtingut una mitjana igual o superior a 4 i inferior a 5 podran realitzar una prova de reavaluació, tal com s'explica a l'apartat 4.2.

En les proves s'avaluarà el coneixement dels continguts fonamentals de l'assignatura (apartat 2) i dels manuals recomanats (apartat 3.1), així com la capacitat de resoldre problemes d'anàlisi lingüística.

Durant la realització de les proves, els estudiants podran fer servir els materials de consulta que considerin més adients.

4.2 Reavaluació

Podran realitzar la prova de reavaluació els estudiants que s'hagin presentat a més d'una prova en l'avaluació continuada (apartat 4.1) i que hagin obtingut una mitjana igual o superior a 4 i inferior a 5. En aquest cas, els estudiants realitzaran les proves de reavaluació corresponents a les parts del programa (temes 1 i 2; temes 3, 4 i 5; temes 6 i 7) per a les que hagin obtingut una puntuació inferior a 5. Aquestes proves constituïran l'únic element considerat en la reavaluació.

En les proves s'avaluarà el coneixement dels continguts fonamentals de

100228 Introducció a la lingüística

Curs 2015-2016

Joaquim Llisterra

l'assignatura (apartat 2) i dels manuals recomanats (apartat 3.1), així com la capacitat de resoldre problemes d'anàlisi lingüística.

Durant la realització de les proves, els estudiants podran fer servir els materials de consulta que considerin més adients.

4.3 Qualificacions

Les qualificacions emprades a la UAB són les següents:

- 0 - 4,9: Suspès
- 5,0 - 6,9: Aprovat
- 7,0 - 8,9: Notable
- 9,0 - 10: Excel·lent o Matrícula d'Honor

(Annex 11, *Normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona aplicable als estudis universitaris regulats de conformitat amb el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial Decret 861/2010, de 2 de juliol*. Consultat a: http://www.uab.cat/doc/TR_Normativa_Academica_Plans_Nous)

5 Professor i atenció als estudiants

Joaquim Llisterra

Àrea de Lingüística General, Departament de Filologia Espanyola.

Joaquim.Llisterra@uab.cat

Horari d'atenció als estudiants:

Dimarts i dijous de 11 a 13h (despatx B11-290.5, Facultat de Filosofia i Lletres) i a hores prèviament concertades.

És recomanable concertar prèviament l'entrevista per correu electrònic.

Només es contestaran els missatges de correu electrònic enviats des de l'adreça institucional (@e-campus.uab.cat). Per posar-vos en contacte amb el professor *no* utilitzeu el sistema de missatgeria del Campus Virtual; feu servir el correu a la web de la UAB (<https://e-campus.uab.cat>) o el vostre programa habitual.

6 Llengua

Les classes de l'assignatura s'impartiran en català i aquesta serà també la llengua emprada en els enunciats dels exàmens, de les activitats i dels exercicis.